

Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van boringen te Ter Borch, Eelderwolde, gemeente Tynaarlo (Dr.)

J.B. Hielkema

ARC-Rapporten 2004-13

Groningen
25 oktober 2004
ISSN 1574-6887

1 Inleiding

1.1 Aanleiding van het onderzoek

In het gebied Ter Borch, bij Eelderwolde, is de ontwikkeling van woningen, een bedrijventerrein en een transferium gepland. Door onderzoeksbureau De Steekproef is in het kader hiervan in 2002 een verkennend archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dit leverde een aantal terreinen met een hoge archeologische verwachting op (Jelsma & Tulp 2002). Zes van deze terreinen betreffen zandruggen waarop resten van prehistorische bewoning te verwachten zijn. Deze terreinen zijn aange-merkt als vindplaatsen (A t/m F). Vanwege de bedreiging door de geplande bouw-activiteiten, was het nodig om op vindplaatsen A t/m D een uitgebreider archeolo-gisch onderzoek uit te voeren.

De opdracht voor het onderzoek is door de gemeente Tynaarlo verleend aan Archaeological Research & Consultancy (ARC bv). Het onderzoek is tussen 30 januari en 10 februari, en op 5 juli 2004 uitgevoerd. De leiding in het veld was in handen van mw. drs. J.B. Hielkema en verder verleenden drs. J.Y. Huis in 't Veld en mw. drs. M.J.M. de Wit en op 5 juli drs. ing. G.J. de Roller en dhr. B. Schomaker hun medewerking.

1.2 Ligging van het onderzoeksgebied

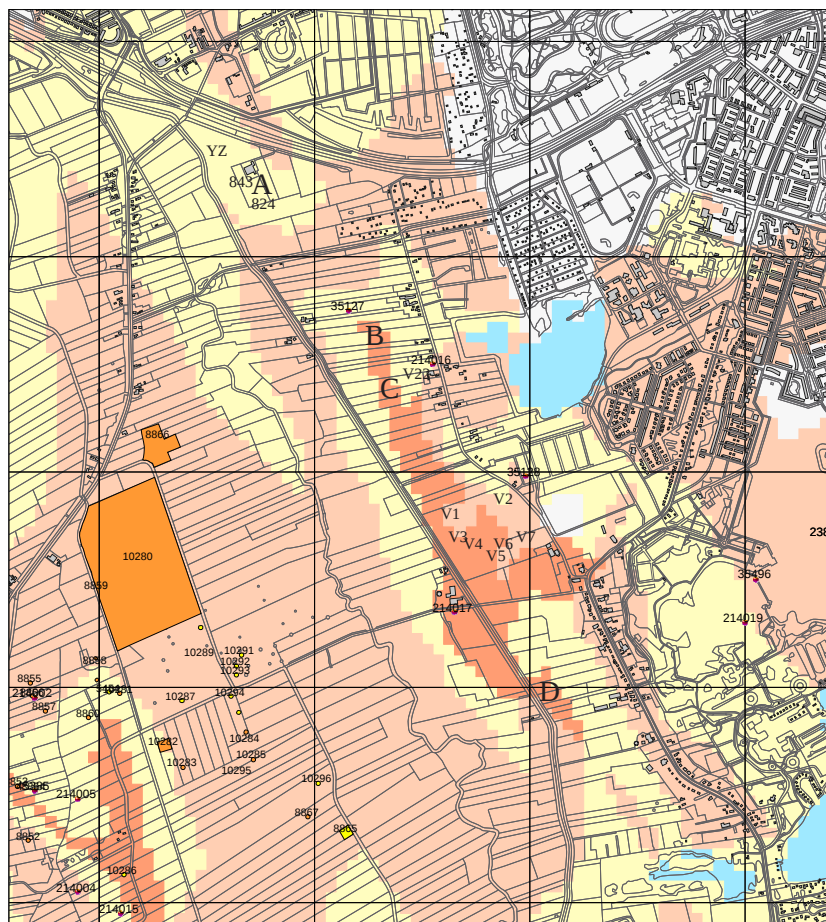
Het gebied Ter Borch betreft een langgerekt gebied ten noordwesten van Eelderwolde, tegen de stad Groningen aan (afb. 1). Het onderzoeksgebied wordt aan de westzijde begrensd door het Omgelegde Eelderdiep, aan de noordzijde door de Rijksweg A7 en aan de oostzijde door de Ter Borchlaan. Het gebied is momenteel in gebruik als gras- en hooiland.

1.3 Objectgegevens

ARC-Projectcode	2003/183
Provincie	Drenthe
Gemeente	Tynaarlo
Plaats	Eelderwolde
Toponiem	Ter Borch
Kaartblad	7D
Coördinaten	232.250/576.750
Periode	Steentijd
Type object	Zandruggen
Type bodem	Veengrond
Geomorfologie	Veenvlakte

1.4 Doel van het onderzoek

Ten behoeve van het onderzoek is een Programma van Eisen (PvE) opgesteld door drs. C.G. Koopstra van ARC bv. Hierin zijn de volgende onderzoeksvragen ver-

Legenda

- WAARNEMINGEN
- HUIZEN
- GRID_1KM
- MONUMENTEN**
 - archeologische betekenis
 - archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
- TOP10 ((c)TDN)
- IKAW**
 - zeer lage trefkans
 - lage trefkans
 - middelhoge trefkans
 - hoge trefkans
 - lage trefkans (water)
 - middelhoge trefkans (water)
 - hoge trefkans (water)
 - water
 - niet gekarteerd
- PROVINCIES

0 1 km

ROB
ArchisII

Afbeelding 1 De ligging van vindplaatsen A t/m D binnen het onderzoeksgebied. Bron: Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek/Archis II, 21 januari 2004.

woord:

- 1 Wat is de aard en omvang van de mogelijk aan te treffen archeologische resten?
- 2 Wat is de omvang en ruimtelijke positionering van de eventuele vindplaats?
- 3 Wat is de datering van de eventueel aan te treffen resten?
- 4 Hoe verhoudt de vindplaats zich met de oorspronkelijke geologische en landschappelijke situatie?

1.5 Werkwijze

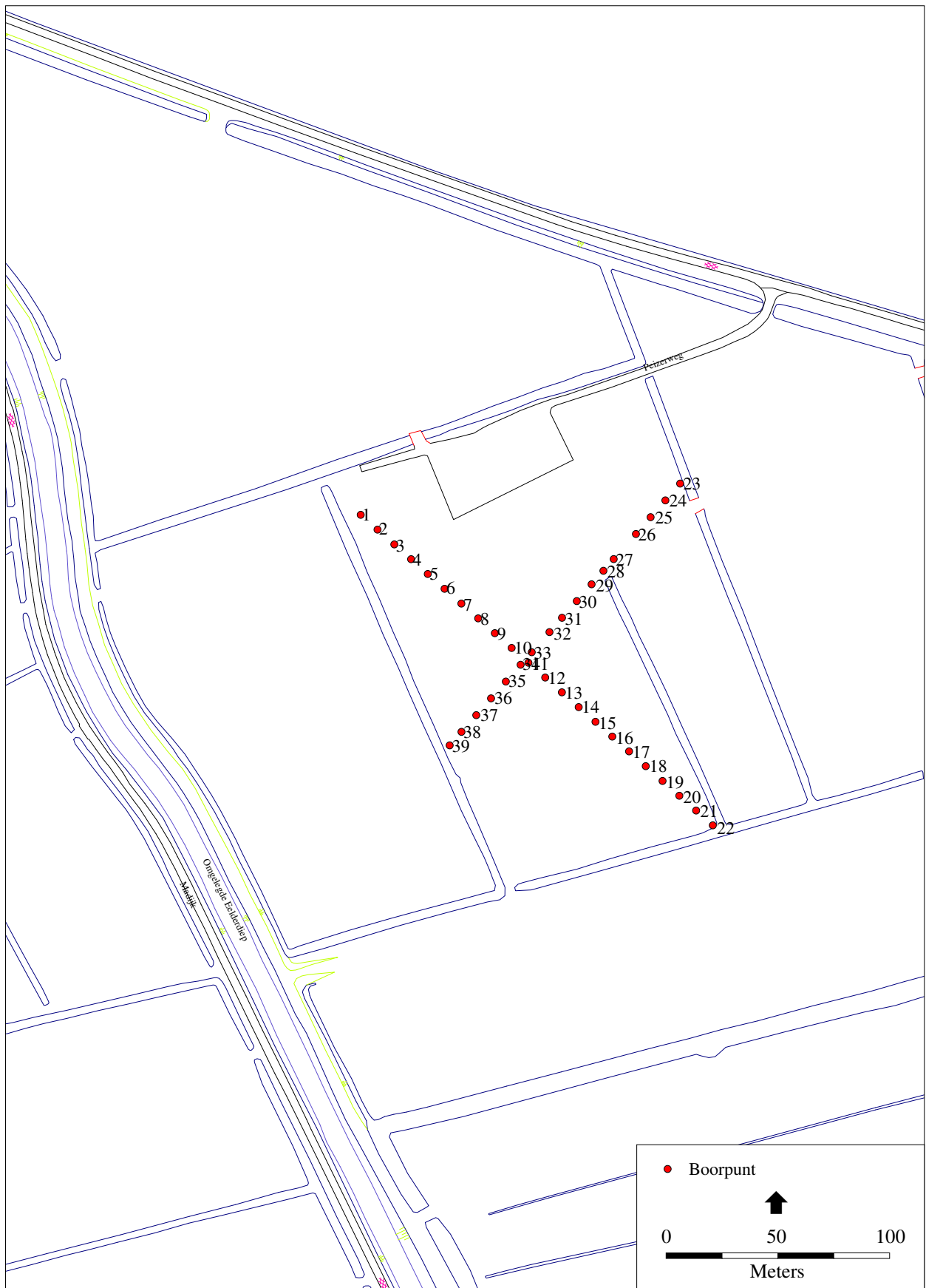
Om de doelstelling te kunnen verwezenlijken werden op de onderzoeksterreinen 117 boringen gezet ten behoeve van de archeologie. Op vindplaats A zijn 39 boringen gezet, op vindplaats B 25 boringen, op vindplaats C 31 boringen en op vindplaats D zijn 22 boringen gezet. Vanwege de hoge grondwaterstand in januari–februari is vindplaats C in juli onderzocht. Op elke vindplaats betreft het megaboringen in een kruisraai (afb. 2 t/m 5). Hiervoor werd een megaboor met een diameter van 20 cm gebruikt. De onderlinge afstand tussen de boringen bedroeg 10 m.

Bij elke boring is eerst een gat gegraven tot de onderkant van de bouwvoor. Vervolgens is met de megaboor de uitspoelingshorizont (E-horizont) en de inspoelingshorizont (B-horizont) bemonsterd. Het bleek in de praktijk niet mogelijk om deze lagen afzonderlijk van elkaar te verzamelen. Per boring is de boven- en onderzijde van het bemonsterde pakket genoteerd (bijlage 1). De monsters zijn nat gezeefd over een zeef met een maaswijdte van 4 mm. Tijdens het boren is gelet op het voorkomen van archeologische indicatoren zoals vuursteen, houtskool en aardewerk.

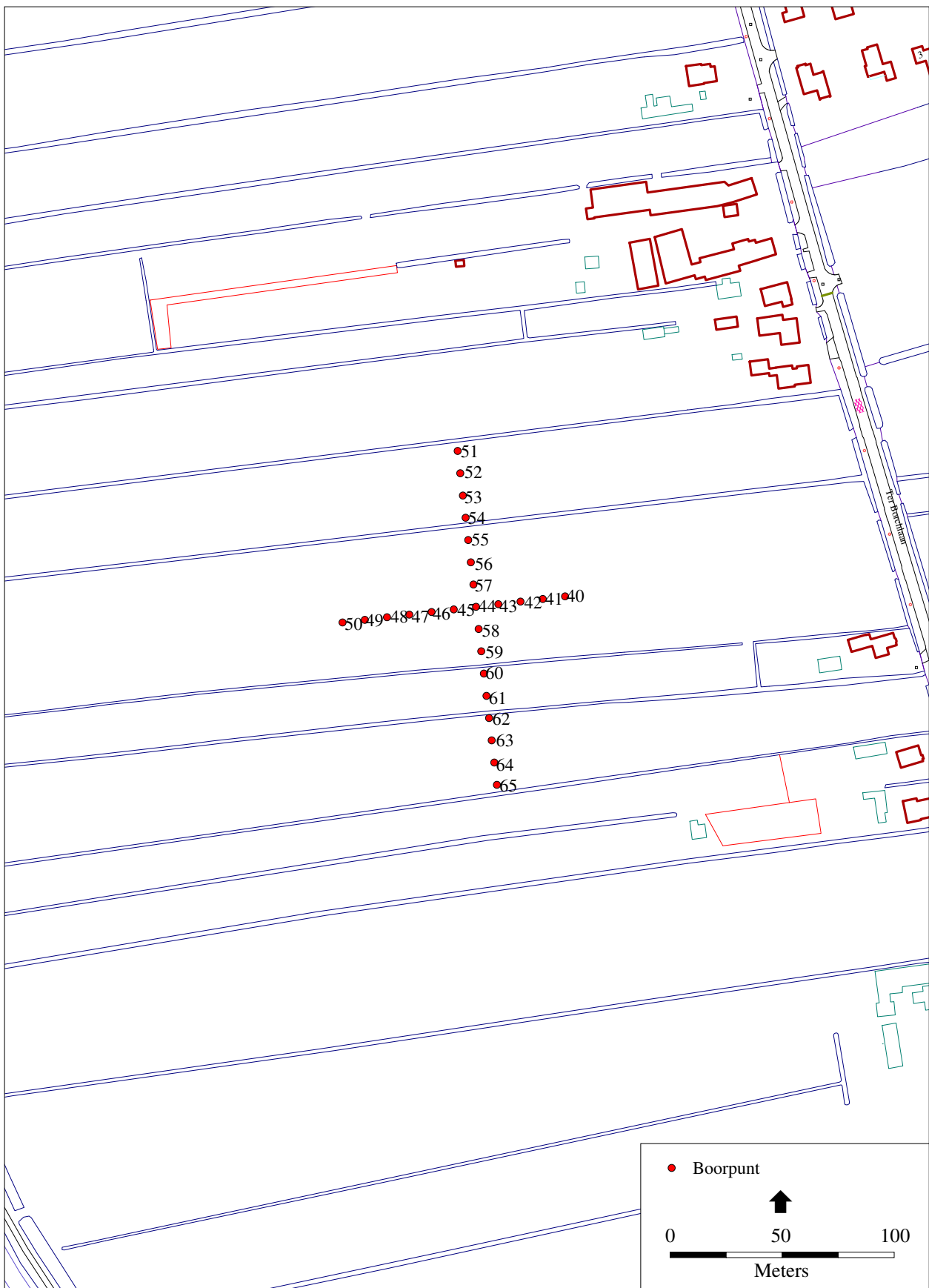
2 Resultaten

2.1 Archeologisch vooronderzoek

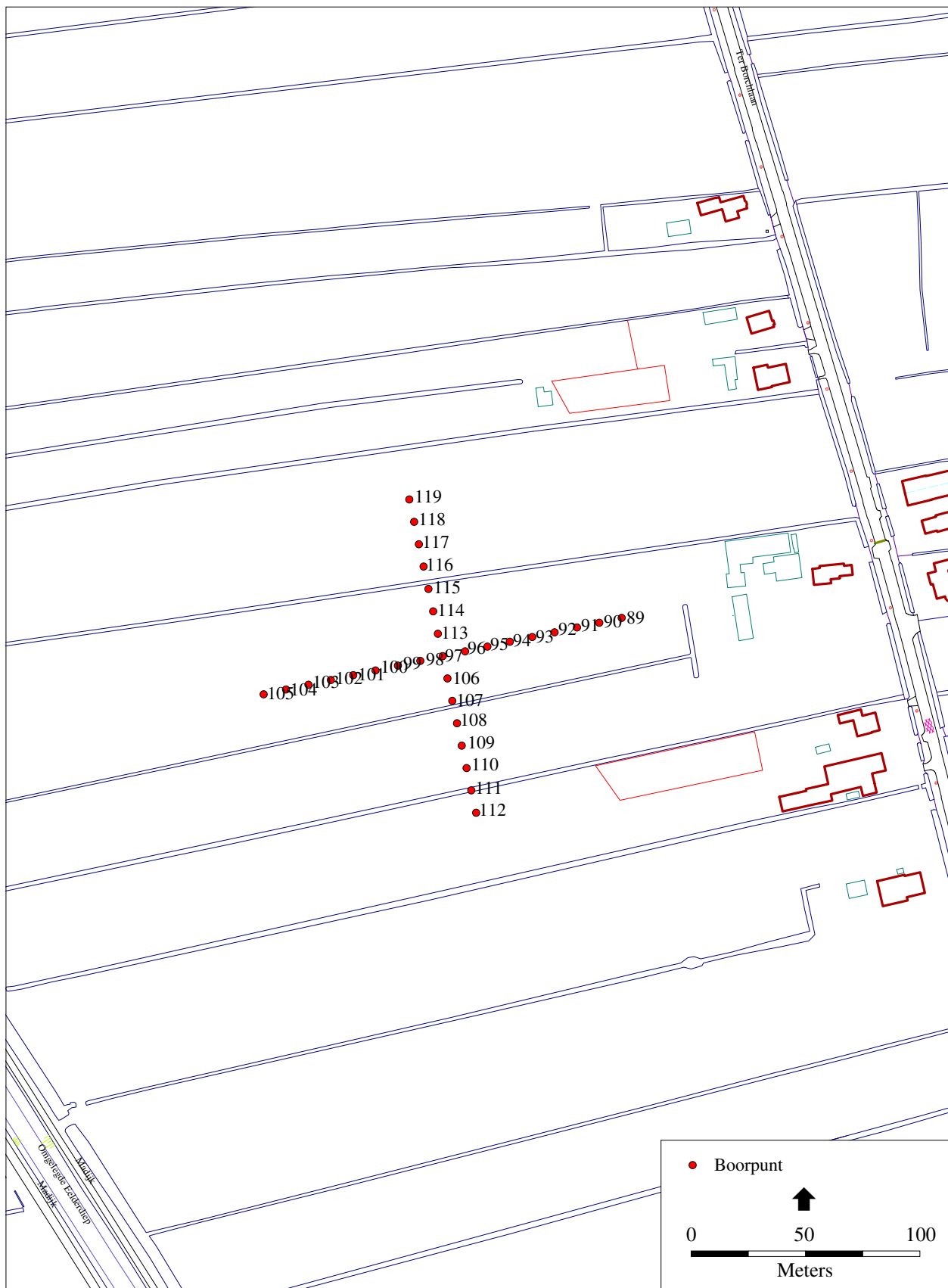
Door archeologisch onderzoeksbureau De Steekproef is een verkennend archeologisch onderzoek uitgevoerd in het gebied Ter Borch. Dit heeft in totaal zeven vindplaatsen opgeleverd, vindplaatsen A t/m G. Eén vindplaats betreft een veenterp, vindplaats E. De overige vindplaatsen betreffen zandruggen, waarop bewoningsresten uit de prehistorie worden verwacht. Op vindplaats A zijn in twee boringen bewerkt vuursteen aangetroffen (afb. 1, 824 en 843). In het deelgebied Tuinwijk zijn oppervlaktevondsten gedaan (afb. 1, V1-V7). Het betreft vuursteen afslagen en middeleeuws kogelpotaardewerk. In het rapport van De Steekproef wordt ook melding gemaakt van een stenen bijl van de Trechterbekercultuur. Deze is door een particulier gevonden nabij vindplaats C (afb. 1, V22). Ten noorden van vindplaats A is IJzertijd aardewerk gevonden (afb. 1, IJZ). Dit aardewerk is in een megaboring opgeboord, tijdens een onderzoek door ARC bv (Bijl 2003). In het archeologisch informatiesysteem Archis zijn twee meldingen bekend binnen het plangebied. Het betreffen vondsten met meldingsnummers 35127 en 214016, respectievelijk de Knarsenweering, een laatmiddeleeuwse versterking, en zestien glazen kralen die dateren uit de IJzertijd–Vroege Middeleeuwen. Even ten westen

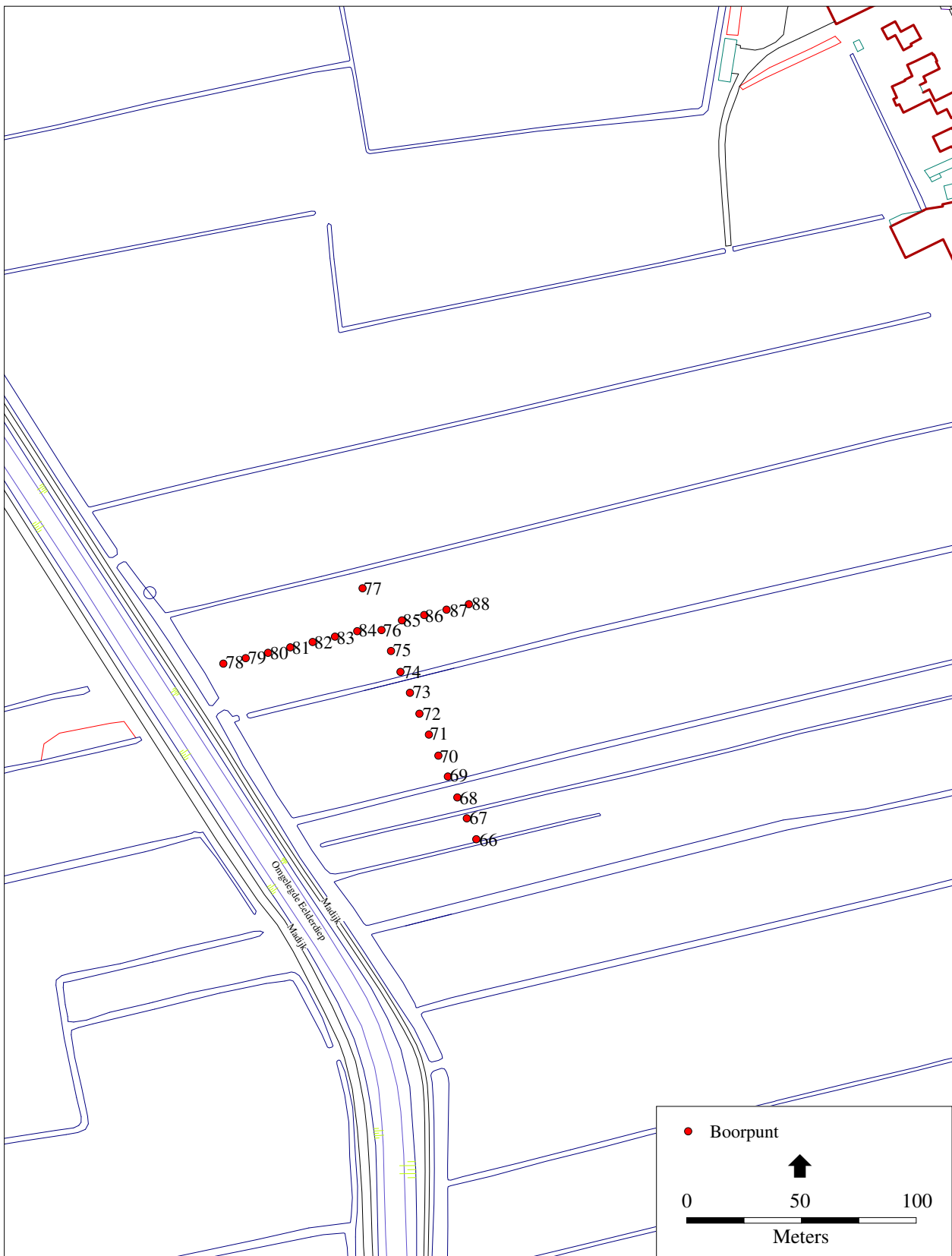
Afbeelding 2 Boorpuntenkaart vindplaats A. Kaart B. Schomaker.

Afbeelding 3 Boorpuntenkaart vindplaats B. Kaart B. Schomaker.

Afbeelding 4 Boorpuntenkaart vindplaats C. Kaart B. Schomaker.

Afbeelding 5 Boorpuntenkaart vindplaats D. Kaart B. Schomaker.

van het gebied ligt een vindplaats, het gebied met meldingsnummer 35128. Dit betreft de mogelijke versterking Munster. Ten oosten van het Omgelegde Eelderdiep zijn vondsten gedaan onder meldingsnummer 214017: dit betreft een vuurstenen schaaft en twee afslagen, die dateren uit het Laat-Paleolithicum.

2.2 Bodemopbouw

De bodem in het onderzoeksgebied bestaat uit koopveengronden (classificatie bodemkaart hVc en hVz) en moerige podzolgronden (vWp).¹ Plaatselijk komt ook een veldpodzol voor (Hn21). Op de onderzochte vindplaatsen bestond de bodemopbouw over het algemeen uit een podzolbodem, die is afgedekt door een venige bovenlaag.

Een podzolbodem wordt gevormd in dekzand door invloed van bodemwerking. Uit de humusrijke bovenlaag spoelen makkelijke oplosbare stoffen, onder meer humus en ijzerdeeltjes, naar beneden. Hierdoor ontstaat bovenin het profiel een uitspoelingshorizont (E-horizont), die een grijze kleur heeft. De uitgespoelde stoffen slaan neer in de onderliggende laag en vormen een donkerbruine compacte laag, de inspoelingshorizont (B-horizont). De onderste laag, die niet door het podzoleringsproces is beïnvloed, betreft het moedermateriaal, geel zand (C-horizont). De bovenkant van een podzolbodem heeft lange tijd het natuurlijke oppervlak gevormd. Het voorkomen van een intacte bodemopbouw betekent dat eventueel aanwezige sporen van menselijke aanwezigheid nog in de bodem bewaard kunnen zijn. In het onderzoeksgebied Ter Borch is de podzolbodem afgedekt door een later gevormde veenlaag.

De zandruggen zijn zichtbaar als lichte verhogingen in het landschap. Op vindplaats A bleek een redelijk dikke E-horizont aanwezig te zijn. De top van de E-horizont bevindt zich 40–50 cm onder het maaiveld. De dikte van het bemonsterde pakket ligt tussen 30 en 55 cm. Boringen 22, 28 en 31 lieten een verstoord bodemprofiel zien. Op vindplaats B ligt de top van de E-horizont op een diepte van 25–35 cm onder het maaiveld. Het bemonsterde pakket had een dikte van 35–45 cm. Voor het meest zuidelijke perceel van deze vindplaats was geen betredingstoestemming. Op vindplaats C ligt de top van de E-horizont ca. 25 cm onder het maaiveld. Het bemonsterde pakket had een dikte van ca. 30 cm. In twee boringen zijn oude sloten aangetroffen. Boring 108 bevatte tot op 90 cm diepte de vulling van een voormalige sloot of drinkpoel. Hier is alleen het C-horizont aanwezig. Boring 118 bevindt zich op de grens van een voormalige sloot waar nog wel een intacte bodemopbouw aanwezig is. Op de twee noordelijke percelen van vindplaats D was geen E- en B-horizont aanwezig. De C-horizont lag hier direct onder de bouwvoor. In de andere percelen was niet overal een E-horizont aanwezig. Op deze plaatsen is alleen de B-horizont bemonsterd. De top van het bemonsterde pakket ligt tussen 15 en 30 cm. De dikte van het pakket varieert van 25 tot 50 cm.

2.3 Vondsten

Tijdens het archeologische onderzoek is een aantal vondsten in de monsters aangetroffen (zie bijlage 1). De vondsten zijn per vondstcategorie gesplitst en vervolgens

¹Bodemkaart van Nederland 1:50.000, blad 7 West, Groningen, Stiboka.

bestudeerd.

De vondsten bestaan uit natuursteen, vuursteen, aardewerk, metaal en baksteen. Het natuursteen betreft kleine kiezelstjes die van nature in de bodem voorkomen. Onder het vuursteen bevinden zich geen bewerkte stukken, de aangetroffen stukjes komen van nature voor in de bodem. Het aardewerk bestaat uit enkele vergruisde stukjes, waarvan het merendeel niet determineerbaar is. Eén stukje, dat geglaazuurd is, dateert vrijwel zeker uit de Nieuwe Tijd. Het metaal betreft eveneens enkele niet determineerbare stukjes.

3 Conclusies

Tijdens het archeologische onderzoek zijn vier zandruggen, vindplaatsen A t/m D, binnen het plangebied Ter Borch door middel van megaboringen onderzocht. De verwachting was dat op deze locaties prehistorische bewoningsresten aanwezig zouden kunnen zijn.

Tijdens het onderzoek zijn geen overtuigende aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen ter plaatse. De hoeveelheid aangetroffen vondstmateriaal is minimaal. Het aardewerk, baksteen, glas en metaal is waarschijnlijk tijdens bemesting van het land aangevoerd. Het aangetroffen vuursteen betreft materiaal dat van nature in de bodem voorkomt. Dit betekent dat ondanks de grotendeels intacte bodemopbouw de archeologische waarde van deze vindplaatsen laag is.

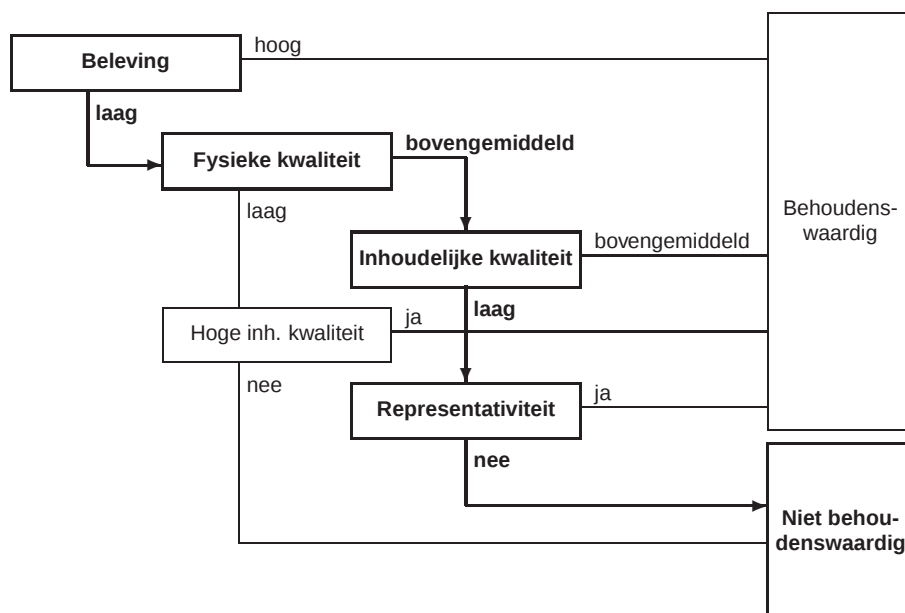
4 Waardering (volgens KNA 2.0)

Hieronder vindt u de waardering van de resultaten volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 2.0. De waardering bestaat uit een scoretabel met uitleg en een beslissingsdiagram. In de scoretabel worden de resultaten van het onderzoek van een gewicht voorzien (mogelijke scores: 1 t/m 3). Een laag getal representeert een lage waarde en een hoog getal een hoge waarde. In het beslissingsdiagram wordt op basis van de scores in de tabel bepaald of het object behoudenswaardig is. De behoudenswaardigheid van de vindplaats is het leidende criterium voor het bepalen van de noodzaak voor vervolgonderzoek. Een korte uitwerking van de criteria waarmee in de scoretabel rekening wordt gehouden vindt u in bijlage 2. Voor een volledige beschrijving van de normen en regels volgens welke deze waardering tot stand is gekomen, staat de website van het College voor de Archeologische Kwaliteit tot uw beschikking (www.cvak.org). U vindt de documentatie voor deze waardering onder 'KNA: inventariserend veldonderzoek'.

Beleving		opmerkingen
schoonheid	–	De zandruggen zijn als lichte verhogingen in het landschap zichtbaar
herinneringswaarde	–	n.v.t.

<i>Fysieke kwaliteit</i>	scores	opmerkingen
gaafheid	2	De stratigrafie is op de vindplaatsen grotendeels intact. Het noordelijke deel van vindplaats D is verstoord. Er is zeer weinig archeologisch vondstmateriaal aangetroffen. Het aardewerk betreft minuscule fragmentjes. Er is alleen natuurlijk vuursteen aangetroffen. De conserveringsgraad voor faunaresten en organisch materiaal is slecht in zandgrond.
conservering	1	

<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>	scores	opmerkingen
zeldzaamheid	1	n.v.t.
informatiewaarde	1	
ensemblewaarde	1	
representativiteit	–	

5 Aanbeveling

Uit het onderzoek blijkt dat de bodemopbouw op de onderzochte locaties grotendeels intact is. Het aangetroffen vondstmateriaal is zo gering en fragmentarisch, dat geen duidelijke uitspraken gedaan kunnen worden omtrent menselijke bewoning in het verleden. Daarom is het niet noodzakelijk om op deze locaties verder archeologisch onderzoek uit te voeren.

Literatuur

Bijl, B., 2003. Groningen, Kranenburg-transferium. In: M.J.M. de Wit, *ARC-Rapporten* 2002. Groningen, pp. 7–9 (ARC-Publicaties 80).

Jelsma, J. & C. Tulp, 2002. *Ter Borch. Een Verkennend Archeologisch Onderzoek te Eelderwolde*. Groningen (De Steekproef rapportnummer 2002-7/3).

Bijlage 1 Resultaten

De afkortingen die in de tabel gebruikt worden:

vnr	vondstnummer
hk	houtschool
vst	vuursteen
kaw	aardewerk
khl	huttenleem
nst	natuursteen
x	aanwezig
xv	aanwezig, verbrand
-	afwezig

vnr	gebied	boring	diepte (cm.)	hk	vst	kaw	nst	graniet	baksteen	metaal	bot	glas
1	A	1	50-80	—	x	—	x	—	—	slak?	—	—
2	A	2	50-80	x	x	—	x	xv	—	x	—	—
3	A	3	50-85	—	x	x	x	—	—	x	—	—
4	A	4	40-70	—	x	x	x	lei	x	—	—	—
5	A	5	40-80	—	x	?	x	—	—	x	—	x
6	A	6	50-90	—	x	x	x	x	—	—	—	—
7	A	7	50-85	—	x	—	x	—	—	—	x	—
8	A	8	40-90	—	x	x	x	—	—	—	—	—
9	A	9	45-85	—	x	—	x	xv	—	—	—	—
10	A	10	45-85	—	x	—	x	—	—	x	—	—
11	A	11	40-90	—	x	—	x	—	—	—	—	—
12	A	12	50-90	—	x	—	x	—	—	x	?	—
13	A	13	45-90	—	x	—	x	—	—	x	—	—
14	A	14	40-90	—	—	—	x	x	—	—	—	—
15	A	15	40-85	—	—	—	x	—	—	—	—	—
16	A	16	40-95	—	x	—	x	x	—	x	—	—
17	A	17	50-95	—	x	—	x	—	—	—	—	—
18	A	18	40-85	—	x	—	x	x	—	—	—	—
19	A	19	40-90	x	x	—	x	—	—	slak?	—	—
20	A	20	55-90	x	—	—	x	gneis	—	—	—	—
21	A	23	50-80	—	—	khl?	x	—	—	—	—	—
22	A	24	50-90	—	—	—	x	—	—	—	—	—
23	A	25	50-85	—	—	—	x	—	—	—	—	—
24	A	26	50-90	—	x	—	x	—	—	—	—	—
25	A	27	60-90	—	x	—	x	—	—	—	—	—
26	A	29	50-90	—	x	—	x	—	—	—	—	—
27	A	30	35-90	—	—	—	x	x	—	—	—	—
28	A	32	40-90	—	—	x	x	—	—	—	—	—
29	A	33	35-80	—	x	—	x	—	—	—	xv	—
30	A	34	40-80	—	x	—	x	—	—	—	—	—
31	A	35	35-85	—	x	—	x	—	—	—	—	—
32	A	36	35-80	—	x	—	x	—	—	—	—	—
33	A	37	40-85	—	—	—	x	—	—	—	—	—
34	A	38	45-80	—	—	—	x	—	—	—	—	—
35	A	39	50-90	—	—	—	x	—	—	—	—	—
36	B	42	35-80	x	—	—	x	x	—	—	—	—
37	B	43	30-80	—	x	—	x	—	—	—	—	—
38	B	44	30-35	—	—	—	x	—	—	—	—	—
39	B	45	30-70	x	—	—	x	—	—	—	—	—
40	B	46	30-80	—	x	x	x	—	—	—	—	—

vnr	gebied	boring	diepte (cm.)	hk	vst	kaw	nst	graniet	baksteen	metaal	bot	glas
41	B	47	25-70	x	—	—	x	—	—	—	—	—
42	B	48	30-65	—	—	—	x	—	—	—	—	—
43	B	49	30-75	—	x	—	x	—	—	—	—	—
44	B	50	35-80	x	x	—	x	—	—	—	—	—
45	B	51	34-70	—	—	—	x	—	—	—	—	—
46	B	52	30-65	—	—	—	x	—	—	—	—	—
47	B	53	30-70	—	?	—	x	—	—	—	—	—
48	B	54	30-60	—	—	—	x	—	—	—	—	—
49	B	55	45-85	x	—	—	x	—	—	—	—	—
50	B	56	—	—	x	—	x	—	—	—	—	—
51	B	57	25-65	x	—	—	x	—	—	—	—	—
52	B	58	25-70	x	x	—	x	xv	—	—	—	—
53	B	59	20-60	x	x?	—	x	—	—	—	—	—
54	B	60	25-70	—	—	—	x	—	—	—	—	—
55	B	61	25-65	—	x	—	x	x	—	—	—	—
56	B	62	30-70	—	x	—	x	—	—	—	—	—
57	B	63	30-70	x	—	—	x	—	—	—	—	—
58	B	64	25-70	—	x	—	x	xv	—	—	—	—
59	B	65	25-65	x	—	—	x	—	—	—	—	—
60	D	66	25-60	x	—	—	x	—	—	—	—	—
61	D	67	30-70	x	—	—	x	—	—	x	—	x
62	D	68	25-65	x	?	x	x	—	—	x	?	—
63	D	69	25-65	—	—	—	x	—	—	—	—	—
64	D	70	35-65	x	x	—	x	—	—	—	—	—
65	D	71	35-70	—	—	—	x	—	—	—	—	—
66	D	72	40-60	x	x	—	x	—	—	—	—	—
67	D	73	40-70	x	—	—	x	—	—	—	—	—
68	D	74	25-60	x	x	—	x	x	—	—	—	—
69	D	75	40-70	x	?	—	x	—	—	x	—	—
70	D	76	30-60	x	—	x	x	—	—	—	—	—
71	D	77	15-50	x	—	x	x	—	—	—	—	—
72	D	78	35-85	x	x	x	x	—	—	x	—	—
73	D	79	30-70	x	—	—	x	—	—	—	—	—
74	D	80	35-75	x	x	—	x	x	x	x	?	—
75	D	81	30-70	x	—	—	x	—	—	—	—	—
76	D	82	35-60	x	x	—	x	—	—	—	—	—
77	D	83	30-50	x	—	—	x	—	—	—	—	—
78	D	84	30-60	x	x	—	x	—	—	—	—	—
79	D	85	30-60	x	—	—	x	—	—	—	—	—
80	D	86	30-75	x	x	—	x	x	—	—	—	—
81	D	87	55-90	x	x	—	x	x	—	—	—	—
82	D	88	45-75	x	—	—	x	—	—	—	—	—
83	C	89	20-60	—	—	—	x	—	—	—	—	—
84	C	90	20-50	—	—	—	x	—	—	—	—	—
85	C	91	35-60	—	—	—	x	—	—	—	—	—
86	C	92	30-60	—	—	—	—	—	—	—	—	—
87	C	93	20-40	—	—	—	x	—	—	—	—	—
88	C	94	30-60	—	—	—	x	—	—	—	—	—
89	C	95	45-75	—	—	—	—	—	—	—	—	—
90	C	96	40-65	—	x	—	x	—	—	—	—	—
91	C	97	20-40	—	—	—	x	—	—	—	—	—
92	C	98	20-45	—	—	—	x	—	—	—	—	—
93	C	99	20-50	—	—	—	x	—	—	—	—	—

vnr	gebied	boring	diepte (cm.)	hk	vst	kaw	nst	graniet	baksteen	metaal	bot	glas
94	C	100	20-35	-	-	-	x	-	-	-	-	-
95	C	101	20-40	-	-	-	-	-	-	x	-	-
96	C	102	20-40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
97	C	103	20-40	-	-	-	x	-	-	-	-	-
98	C	104	20-40	-	-	-	x	-	-	-	-	-
99	C	105	20-45	-	-	-	-	-	-	-	-	-
100	C	106	25-55	-	-	-	x	-	-	-	-	-
101	C	107	30-55	-	-	-	x	-	-	-	-	-
102	C	108	40-65	-	-	-	x	-	-	-	-	-
103	C	109	90-120	-	-	-	x	-	-	-	-	-
104	C	110	15-40	-	-	-	x	-	-	-	-	-
105	C	111	40-60	-	-	-	x	-	x	-	-	-
106	C	112	30-55	-	-	glazuur	x	-	-	-	-	-
107	C	113	30-60	-	-	-	x	-	-	-	-	-
108	C	114	35-55	-	-	-	-	-	-	-	-	-
109	C	115	30-50	-	-	-	x	-	-	-	-	-
110	C	116	30-50	x	-	-	x	-	-	-	-	-
111	C	117	45-60	-	-	-	-	-	-	-	-	-
112	C	118	25-60	-	-	-	x	-	-	-	-	-
113	C	119	35-60	-	-	-	x	-	-	-	-	-

Bijlage 2 KNA 2.0

<i>Beleving</i>		opmerkingen
schoonheid	–	zichtbaarheid vanaf het maaiveld als landschapselement; vorm en structuur; relatie met omgeving
herinneringswaarde	–	verbondenheid met feitelijk historische gebeurtenis; associatie met toegeschreven kwaliteit of betekenis
<i>Fysieke kwaliteit</i>	scores	opmerkingen
gaafheid	1/2/3	aanwezigheid sporen; gaafheid sporen; ruimtelijke gaafheid; stratigrafie intact; mobilia in situ; ruimtelijke relatie tussen mobilia onderling; ruimtelijke relatie tussen mobilia en sporen; aanwezigheid antropogeen biochemisch residu; stabiliteit van de natuurlijke omgeving
conservering	1/2/3	conservering artefacten (metaal/overig) conservering organisch materiaal
<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>	scores	opmerkingen
zeldzaamheid	1/2/3	het aantal vergelijkbare monumenten (monumenttypen) van goede kwaliteit uit dezelfde periode binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld;
informatiewaarde	1/2/3	idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart opgraving/onderzoek van vergelijkbare monumenten binnen dezelfde archeoregio (minder/meer dan 5 jaar geleden; volledig/partieel); recent en systematisch onderzoek in de betreffende archeoregio; recent en systematisch onderzoek van de betreffende archeologische periode; passen binnen vastgesteld onderzoeksprogramma van universitair instituut, ROB of anderen
ensemblewaarde	1/2/3	synchrone context (voorkomen van monumenten uit dezelfde periode binnen de micro-regio; diachronen context (voorkomen van monumenten uit openvolgende perioden binnen de micro-regio; landschappelijke context (fysisch- en historischegeografische gaafheid van het contemporaine landschap; aanwezigheid van contemporaine organische sedimenten in de directe omgeving
representativiteit	–	kenmerken voor een bepaald gebied en/of periode; het aantal vergelijkbare monumenten van goede fysieke kwaliteit uit dezelfde periode binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld en waarvan behoud is gegarandeerd; idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart